

BULUTLAR

Sirrus, kümülüs, stratüs, nimbus. Bunlar farklı bulut cinsleri. Bulutların nasıl oluştuğunu ya da yapılarını merak ediyor musunuz? Peki bulut cinslerini daha yakından tanımak ister misiniz?

Bulutlar deniz seviyesinden ne kadar yüksekte olduklarına göre üç grupta toplanır.

Alçak bulutlar iki kilometrenin altındaki yüksekliklerde bulunur ve büyük oranda su damlacıklarından oluşur.

Orta yükseklikteki bulutlar genellikle iki ile yedi kilometre arasındaki yüksekliklerde bulunur. Bu bulutlar su damlacıklarının yanı sıra buz kristalleri de içerir.

Yüksek bulutlarsa genellikle beş kilometre üzerindeki yüksekliklerde bulunur. Büyük oranda buz kristallerinden oluşurlar.

Bulutlar fiziksel özelliklerine göre adlandırılır. Bulut adları genellikle Latince kökenlidir. İşte bulut adlarında geçen bazı sözcüklerin Türkçe karşılıkları:

- Sirrus: Tüybulut
- Kümülüs: Kümebulut
- Stratüs: Katmanbulut
- Nimbus: Karabulut
- Alto: Orta
- Sirro: Yüksek

Stratüs, en alçakta bulunan bulut cinsi. Genellikle geniş bir alana yayılan stratüsler gri tonlarında olur. Bu bulutlara deniz kıyılarında ve dağ eteklerinde sık rastlanır. Çiselemeye neden olan stratüsler, atmosferin yere yakın bir katmanının soğumasıyla oluşur.

Getty TÜRKİYE

Getty TÜRKİYE

Kümülüs de alçak bulut cinslerinden biri. Kümülüsler çok soğuk havalarda buz kristalleri bulundurabilir. Bu yoğun bulutların beyaz renkli üst kısmı karnabahara benzetilir. Alt kısımları daha koyu renkli olabilir. Küme, kubbe ya da kule benzeri şekiller olarak yukarı doğru büyür ve yağışlara neden olurlar. Atmosferin alt katmanlarında havanın aniden soğumasıyla oluşurlar.

Alçak bulut cinslerinden bir diğeri stratokümülüs. Gri tonlarında ya da beyaz, katmanlı ve yuvarlak kütlelerden oluşan bu bulutlar genellikle yağışa neden olmaz. Kümülüsler yayılarak bu bulutları oluşturabilir.

Getty TÜRKİYE

iStock

Kümülönimbus de alçak bulut cinslerinden. Koyu renkli ve büyük olmaları bu bulutların en belirgin iki özelliği. Biçimi sürekli değişen kümülönimbusler, yukarı doğru büyüdüğü için alçak bulut seviyesinden yüksek bulut seviyesine kadar uzanır. Kümülüslerin yukarı doğru genişlemesiyle oluşabilir ve sağanak yağışlara neden olurlar.

Altostratüs orta yükseklikteki bulut cinslerinden. Bu bulutlar gökyüzünün büyük bir bölümünü kaplar ve gri ya da mavi tonlarında olur. Tabakalar halindeki, çizgili yapıdaki altostratüsler, hafif yağmura ya da kara neden olabilir. Geniş bir alana yayılmış bir hava katmanının yavaş yavaş yükselmesiyle ya da nimbostratüslerin incelmesiyle oluşurlar.

Getty TÜRKİYE

Getty TÜRKİYE

Orta yükseklikteki bulut cinslerinden biri de nimbostratüs. Bu gri bulutlar, Güneş'i örtüp gökyüzünü tamamen kaplamasıyla bilinir. Nimbostratüsler de yukarı doğru büyür ve alçak bulut seviyesinden yüksek bulut seviyesine kadar uzanır. Sürekli yağın yağmura ya da kara neden olmalarıyla belirgin özelliklerindendir. Altostratüslerin kalınlaşmasıyla oluşabilirler.

Bir diğer orta yükseklikteki bulut cinsiyse altokümülüs. Bu bulutlar gri tonlarında ya da beyaz olur. Katmanlı, parçalı bir görünüme sahip olan altokümülüsler sıcak havalarda bir fırtınaya işaret edebilir. Geniş bir hava kütlelerinin yükselerek soğuması sonucunda oluşabilirler.

Getty TÜRKİYE

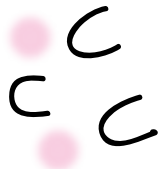
Sirrostratüs, yüksek bulut cinslerinden. Saydam yapıda olan ve ince bir tabaka gibi görünen bu bulutlar gökyüzünü tamamen kaplayabilir. Yağış habercisi olan sirrostratüsler, Güneş ya da Ay etrafında hale oluşturabilir. Yüksekte bulunan geniş bir hava katmanının daha da yükselmesiyle ya da sirrüs ve sirrokümülüs parçalarının birleşip değişime uğramasıyla ortaya çıkabilir.

Sirrokümülüs de yüksek bulut cinslerinden biri. Altokümülüs bulutuyla karıştırılabilen bu bulut tamamen beyaz olmasıyla ondan ayrılır. İnce ve parçalı olan bu bulutlar açık bir havanın habercisidir. Altokümülüs parçalarının küçülüp yükselmesiyle oluşabilirler.

Sirrus, en yüksekte bulunan bulut cinsi. İnce, lifli ya da parçalı bir görünüme sahip olan bu bulutlar beyaz olur ve açık havalarda görülür. Sirrostratüslerin değişime uğramasıyla oluşabilirler.

Tuğçe Durgut
Çizim: Nazlı Tunalı